

PROGRAM „KAŻDY JEST ZASOBEM W SYSTEMIE ANTYTERRORYSTYCZNYM”

Ważnym aspektem bieżących działań Centrum Badań nad Terroryzmem Collegium Civitas jest realizacja wewnętrznego projektu badawczego „Każdy jest zasobem w systemie antyterrorystycznym”.

Powstanie programu związane jest z rosnącym przekonaniem członków CBnT CC o tym, że bez zaangażowania jak największej grupy osób i wykorzystania potencjału poszczególnych obywateli i instytucji walka z terroryzmem jest niemożliwa. Ideą projektu jest stwierdzenie, że każdy może wnieść wkład w przeciwdziałanie zagrożeniom terrorystycznym – pod warunkiem, że dostanie stosowne narzędzia w postaci wiedzy, umiejętności i postawy.

To wypracowanie mechanizmów przekazywania takich narzędzi jest nadrzędnym celem programu. Jest on realizowany poprzez prowadzenie badań nad możliwościami szkolenia i rozwijania wiedzy i umiejętności obywateli, funkcjonariuszy i pracowników służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo oraz osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w sektorze prywatnym.

Formy realizacji programu to przede wszystkim wypracowanie modeli szkoleniowych i sposobów ich implementacji w organizacji w sposób, który pozwala na przekazanie jak największej wiedzy i w miarę możliwości – umiejętności.

"Ubezpieczenia jako narzędzie finansowego systemu ochrony antyterrorystycznej"

Program badawczy poświęcony analizie rozwiązań w zakresie przeciwdziałania finansowym skutkom terroryzmu międzynarodowego. W ramach programu prowadzone są badania nad wprowadzanymi na świecie mechanizmami współfinansowanych przez państwa ubezpieczeń od skutków ataków terrorystycznych, które mają na celu:

- zapewnienie płynności finansowej podmiotów, dla których ubezpieczenie od skutków ataków terrorystycznych jest koniecznością,
- zapobieganie zamieszaniu ilości miejsc pracy w wyniku skutków ataków terrorystycznych,
- tworzenie "finansowego systemu bezpieczeństwa antyterrorystycznego".

"Radykalizacja i rekrutacja jako element działań organizacji terrorystycznych"

Wewnętrzny projekt badawczy skupiony na jednym z największych zagrożeń związanych z terroryzmem międzynarodowym, tj. procesem radykalizacji i rekrutacji do organizacji terrorystycznych.

W ramach badań prowadzone są analizy:

- czynników determinujących podatność na radykalizację i rekrutację,
- czynników inicjujących do użycia przemocy w dążeniu do realizacji celów politycznych,
- warunków społeczno-ekonomicznych sprzyjających podatności na radykalizację i rekrutację,
- czynników osobowościowych, zwiększających podatność na radykalizację i rekrutację.

„Zarządzanie kryzysowe w systemie przeciwdziałania terroryzmowi”

Wśród badań prowadzonych przez Centrum Badań nad Terroryzmem znajdują się między innymi badania nad systemami zarządzania kryzysowego we współczesnym świecie w kontekście przeciwdziałania terroryzmowi, nie tylko w warunkach RP, ale także w ujęciu globalnym bezpieczeństwa międzynarodowego. Właściwy model/system zarządzania kryzysowego poprzez umiejętne kierowanie i wykorzystanie sił i środków w przeciwdziałaniu i walce z terroryzmem w warunkach RP pozwoli na zmniejszenie i zniwelowanie strat powstałych w wyniku sytuacji kryzysowej (a w tym przypadku zamachu terrorystycznego).

Wewnętrzny program badawczy Centrum Badań nad Terroryzmem ma na celu udzielenie odpowiedzi na pytania:

- czy istnieje skuteczny model/system zarządzania kryzysowego,
- jakie rozwiązania prawne, organizacyjne i funkcjonalne w zakresie zwalczania terroryzmu wykorzystywane w innych krajach, pozwalają skutecznie przeciwdziałać terroryzmowi w naszym kraju.

Ostatecznym efektem programu ma być opracowanie modelu/systemu zarządzania kryzysowego przeciwdziałania terroryzmowi w Polsce.

„Bezpieczeństwo informacyjne w dobie zagrożeń terrorystycznych”

Przedmiotem badań jest bezpieczeństwo kluczowego elementu współczesnych społeczeństw, grup społecznych i całych państw jakim są ich zasoby informacyjne.

Badania skupiać się będą w obszarach:

- społeczeństwo informacyjne – wyzwania i zagrożenia;
- bezpieczeństwo informacyjne – pojęcie, atrybuty, znaczenie;
- informacja chroniona jako przedmiot zainteresowania grup terrorystycznych;
- systemy informacyjne państwa jako cel ataku – case study;
- globalne sieci teleinformatyczne – cel, podatność, skutki ataku;
- cyberterrorizm – analiza zjawiska;
- funkcjonalność i skuteczność aktualnych rozwiązań prawnych
- w zakresie ochrony tajemnic;

- bezpieczeństwo informacyjne infrastruktury krytycznej państwa;
- wojna informacyjna z grupami terrorystycznymi;
- dezinformacja jako metoda ochrony informacji;
- problem poufności analiz prognostycznych.

Analizy zrealizowane na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Na zlecenie resortu spraw zagranicznych RP Centrum Badań nad Terroryzmem zrealizowało trzy analizy związane z zagrożeniami dla polskich placówek dyplomatycznych i kulturalnych, rozwojem zagrożeń terrorystycznych w skali globalnej oraz w odniesieniu do Polski, a także algorytmami pożądanych zachowań w wypadku zaistnienia zagrożenia terrorystycznego:

- "Analiza aktualnych trendów w terroryzmie międzynarodowym (ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń dla Rzeczypospolitej Polskiej)"
- "Analiza zagrożeń terrorystycznych dla bezpieczeństwa polskich placówek dyplomatycznych, konsularnych i centrów kultury (z uwzględnieniem warunków geograficznych i geopolitycznych)"
- "Algorytmy zachowania W warunkach zagrożeń terrorystycznych (w tym porwań, zamachów bombowych, zamachów samobójczych)"

Środki transportu publicznego jako cel ataków terrorystycznych. Badania wewnętrzne.

Badania prowadzone w ramach tego wewnętrznego projektu dotyczą jednego z największych zagrożeń oraz niezwykle popularnej metody ataków, a więc ataków na cele miękkie.

Skupione są wokół zagadnień bezpieczeństwa środków transportu publicznego ze względu na doświadczenia ostatnich lat, które poprzez takie wydarzenia, jak zamachy w Madrycie 2004, w

Londynie 2005 i w Moskwie 2010 pokazują, że zamach na tego rodzaju cele może sparaliżować nawet ogromną aglomerację.

"Bezpieczeństwo w Unii Europejskiej – zagadnienia systemowe. Badania wewnętrzne.

Badania wewnętrzne Centrum Badań nad Terroryzmem. Badania stanowią próbę holistycznego ujęcia problematyki bezpieczeństwa w Unii Europejskiej. Poszczególne zagadnienia dotyczą:

- zmian w otoczeniu bezpieczeństwa UE na przełomie stuleci
- transformacji Unii Europejskiej jako czynnika bezpieczeństwa
- Unii Europejskiej jako podmiotu na arenie międzynarodowej
- przestrzeni wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa
- roli Traktatu Lizbońskiego w kształtowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego UE

Badania Zespołu Analiz Zamachów Bombowych. Badania wewnętrzne.

Zespół prowadzi prace badawcze i analityczne nad zamachami terrorystycznymi z użyciem improwizowanych urządzeń wybuchowych (IED). Cezura czasowa będącą w zainteresowaniu badawczym obejmuje zamachy od 1990 roku do bieżących wydarzeń. Aktualizowana baza danych obejmuje zamachy - tak skutkowe jak i udaremnione - na statki powietrzne, jednostki pływające, lądową infrastrukturę komunikacyjną i inne „twarde” i „miękkie” cele ataków.

Punktem wyjściowym analizy jest:

- miejsce, czas i obiekt zamachu
- *modus operandi* przeprowadzanych zamachów i ich przebieg
- rodzaj użytego materiału wybuchowego, konstrukcja i sposób odpalenia ładunku
- typ organizacji – grupy terrorystycznej
- skutki zamachu (materialne, społeczne i polityczne)

Prace min. ukierunkowane są na:

- obserwacje i paralele czasowe zmieniających się i ewaluujących metod, środków i taktyki działania terrorystów
- tworzenie geografii zagrożeń i prognostycznego stopnia ryzyka zamachami na wybranym obszarze
- dostęp do materiałów wybuchowych lub komponentów ich produkcji na wybranym obszarze
- profilaktykę społeczną i szkolenie

Badania, których przedmiotem jest analiza zamachów terrorystycznych z użyciem materiałów skierowana jest dla potrzeb własnych Centrum Badań nad Terroryzmem oraz instytucji administracji państwowej jak i korporacji planujących inwestycje w poszczególnych rejonach świata.

"Wywiad jawnoźródłowy (OSINT) w procesie analizy zagrożeń". Badania wewnętrzne.

Badania wewnętrzne Centrum Badań nad Terroryzmem ukierunkowane są na rozwój form i metod pozyskiwania, gromadzenia, przetwarzania oraz dystrybucji informacji pochodzących ze źródeł otwartych.

Dotyczą między innymi kwestii technologicznego wsparcia jawnoźródłowego procesu wywiadowczego oraz analizy zagrożeń. Ponadto jednym z elementów prowadzonych działań o charakterze naukowym jest propagowanie aktualnej, ogólnoswiatowej wiedzy i doświadczeń dotyczących tej dyscypliny, w celu jej rozwoju na terenie Polski. Opracowywane rozwiązania dedykowane są zarówno dla administracji publicznej, jak i dla przedsiębiorców.

„Model systemu wykorzystania środków masowego przekazu w przeciwdziałaniu i walce z terroryzmem w warunkach RP”

Wśród badań prowadzonych przez Centrum Badań nad Terroryzmem znajdują się między innymi badania nad rolą mediów we współczesnym świecie w kontekście przeciwdziałania terroryzmowi, realizowane w ramach programu badawczego „Model systemu wykorzystania środków masowego przekazu w przeciwdziałaniu i walce z terroryzmem w warunkach RP”, który finansowany jest ze środków KBN, w ramach europejskiego programu COST 24. Najważniejsze kwestie, wokół których obecnie skupione są badania:

1. Wykorzystanie mediów w informowaniu społeczeństwa w sytuacji zaistnienia ataku terrorystycznego
2. Rola mediów w systemie edukacji antyterrorystycznej
3. Media jako źródło informacji w ramach białego wywiadu dla służb AT
4. Wykorzystanie mediów w systemie public relations rządu
5. Model systemu wykorzystania mediów w walce z terroryzmem
6. Program szkolenia dla osób wyznaczonych do kontaktów z mediami
7. Zmiany legislacyjne ustanawiające ramy współpracy rządu i mediów w sytuacji zagrożenia terrorystycznego
8. Wykorzystanie mediów w przeciwdziałaniu radykalizacji i rekrutacji do terroryzmu
9. Zasady współpracy z mediami w trakcie incydentu terrorystycznego
10. Zarządzanie kryzysem terrorystycznym - relacje z mediami

Badania w ramach projektu zostały zakończone w maju 2010 r.

"Czy Polsce potrzebne jest ustawodawstwo antyterrorystyczne?"

Wewnętrzny program badawczy Centrum Badań nad Terroryzmem mający na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie o to, czy obowiązujący obecnie w Polsce system prawny zawiera wystarczające rozwiązania organizacyjne i funkcjonalne w zakresie zwalczania terroryzmu. Ostatecznym efektem programu ma być powstanie ustawy bądź ustaw wraz z przepisami wykonawczymi, które stanowić będą podstawę prawną przeciwdziałania terroryzmowi w Polsce.

"Bezpieczeństwo Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 w kontekście zagrożeń terrorystycznych"

Wewnętrzny program badawczy Centrum Badań nad Terroryzmem skoncentrowany wokół zagadnień przygotowania Polski do EURO 2012 w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom i kibicom Mistrzostw.

Centralne kwestie, wokół których skupione są badania Centrum to:

- bezpieczeństwo imprez masowych wobec zagrożenia samobójczymi zamachami,
- koordynacja działań instytucji zaangażowanych w organizację i zabezpieczanie EURO 2012,
- organizacja procesu bezpieczeństwa w sytuacji symultanicznej organizacji masowych.

"Rola koordynacji w systemie przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym"

Badania wewnętrzne CBnT, których podstawowym przedmiotem jest koordynowanie działań służb i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie terroryzmowi w państwie. Podstawowe zagadnienia, które pozostają w zainteresowaniu badawczym, to:

- definiowanie obszarów odpowiedzialności w zakresie zwalczania terroryzmu,
- podział zadań między podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie terroryzmowi,
- organizacja współdziałania między tymi podmiotami w zakresie realizacji zadań w sytuacji nakładania się bądź zbiegania zakresów kompetencji.

"Profilowanie sprawców aktów terrorystycznych jako element badań nad terroryzmem"

Wewnętrzny program badawczy, którego podstawowym celem jest dokonanie przeglądu metod profilowania sprawców aktów terrorystycznych. Założenia programu stanowią, że dokonane zostanie porównanie podstawowych cech profilu sprawcy w okresie III i IV fali terroryzmu (wg Davida C. Rappaporta).

Efektom przeprowadzonych badań ma być ustalenie przydatności profilowania jako narzędzia przeciwdziałania terroryzmowi ponowoczesnemu.

"Edukacja antyterrorystyczna jako element profilaktyki zagrożeń terroryzmu"

Program badawczy skoncentrowany na praktycznym wymiarze badań i analiz terroryzmu oraz elementów jego zwalczania. Podstawowym celem badań jest gromadzenie wiedzy oraz rozwijanie metod jej najbardziej efektywnego przekazywania w zakresie prawidłowych zachowań w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym.

Celem programu jest zatem stworzenie:

- podręczników, które pozwalałyby obywatelom na nabycie podstawowej wiedzy o pożądanych algorytmach zachowania w sytuacji zaistnienia ataku terrorystycznego bądź prawdopodobieństwa takiego ataku,
- programów szkoleń pozwalających na przekazanie takiej wiedzy w formie wykładów i dyskusji.

"Analizy prognostyczne - badania wewnętrzne"

Centrum Badań nad Terroryzmem prowadzi na bieżąco analizy prognostyczne w zakresie potencjalnych zagrożeń terrorystycznych. Bazując na badaniach prowadzonych przez takie instytucje jak Rand Corporation oraz Jane's CBnT w oparciu o ekstrapolację bieżących trendów w międzynarodowym otoczeniu politycznym i geopolitycznym Polski tworzy prognozy zagrożenia Terroryzmem dla Polski na jej terytorium, jak i dla obywateli i interesów państwa poza jego granicami.

Badania te dotyczą nie tylko prawdopodobieństwa wystąpienia ataku, ale także tego, jakie metody ataku mogą zostać zastosowane przez ugrupowania terrorystyczne. W oparciu o budowę scenariuszy potencjalnych ataków w odniesieniu do systemu bezpieczeństwa RP, CBnT tworzy mapę najpoważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa państwa.